

הערכה אקדמית בעידן הבינה המלאכותית

מפגש ראשון: ממדי הבעיה, הערכות קצרות

אפרת נבו

Marche (2022) predicted that it may take “10 years for academia to face this new reality: two years for the students to figure out the tech, three more years for the professors to recognize that students are using the tech, and then five years for university administrators to decide what, if anything, to do about it”

"מארש (Marche, 2022) חזה כי ייתכן שיחלפו עשר שנים עד שהאקדמיה תתייצב מול המציאות החדשה הזו: שנתיים יידרשו לסטודנטים כדי לפענח את הטכנולוגיה, שלוש שנים נוספות למרצים כדי להכיר בכך שהסטודנטים משתמשים בה, וחמש שנים נוספות להנהלות האוניברסיטאות כדי להחליט מה לעשות בנידון, אם בכלל."

(Rudolph, et al., 2023 p.354)

מה באמת הבעיה בתהליכי הערכה בסביבת בינה מלאכותית?

3. הכנסו לאחד
החדרים לדיון:
א. הציגו את התוצרים
לחברי הקבוצה
ב. בחרו תמונה מייצגת
ונסחו היגד קצר על
מהות ה"בעיה" לדיון
במליאה

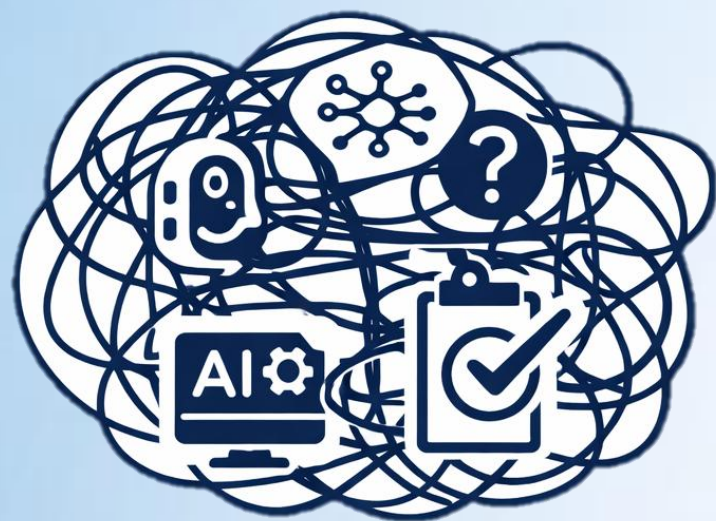
2. העלו את
התמונות למצגת
המשותפת, הוסיפו
שם של רגש וכותרת
לתמונה (אפשר
לשלב)

1. צרו תמונה
המתארת את הליבה
של הבעיה באתר
המועדף עליכם

בעיה סבוכה ומורכבת -

הערכה בהוראה בעידן הבינה המלאכותית מוגדרת כ:
Wicked problem

עמומה: יש קושי בהגדרת הבעיה

פתרונות: חלקיים, זמניים, יוצרים בעיות חדשות,
לעיתים בלתי הפיכים, כל פתרון הוא ניסוי חדש

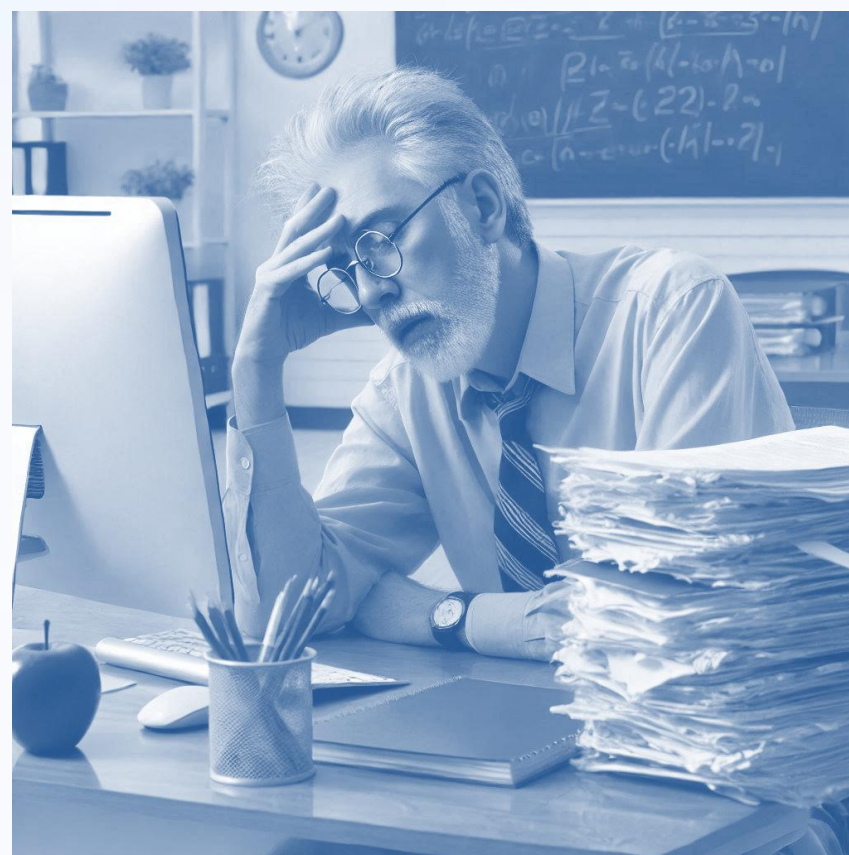
לולאה : כל כמה זמן יש להגדיר שוב את הבעיה
ולחפש פתרונות חדשים

vs.

מה לא!

אוריינות בינה מלאכותית- דו כיוונית

AI literacy (ies)

ידע טכני: היכרות עם מודלי שפה, אפליקציות, יכולות משתנות

מודעות לסכנות: הזיות, הטיות, פרטיות, הסתמכות יתר

אתיקה: אחריות, יושרה, מודעות להשלכות אישיות וחברתיות, מקורות, זכויות יוצרים

שימוש מושכל: חשיבה ביקורתית, חינמי/בתשלום, שימוש אקדמי, יומיומי, שימור תהליכי חשיבה מסדר גבוה

מהפכת הבינה: אפרת שפירה ומיכה גודמן :

<https://www.youtube.com/watch?v=a2hzlswGL54>

*"זהו שינוי מהותי בחינוך, שבו הבנת הבינה המלאכותית הופכת להיות חיונית
כמו קריאה, כתיבה, וחשבון"*

Walter, 2024

מה עושים בפועל? גישות מחקריות 2024-2025

שינוי תפיסתי, לא טכני – שינוי מערכתי, לא מקומי

מקדישים זמן להוראת אוריינות בינה מלאכותית באופן מפורש, ולדיון בדילמות העולות מהשימוש – קורס פרונטלי חובה? קורס א-סינכרוני?

חשיבה על דיאלוג ולא על קונפליקט

יצירת אמנה משותפת בין הסטודנטים לצוות

מה עושים בפועל בתהליכי הערכה?

התמקדות בתהליך ולא בתוצר סופי

קובעים מדיניות ברורה מוסדית/אישית: מותר, אסור,
מותר + תיעוד תהליך שימוש

שילוב : אוריינות הערכה דיסציפלינרית + אוריינות הערכה בסביבת
בינה מלאכותית -

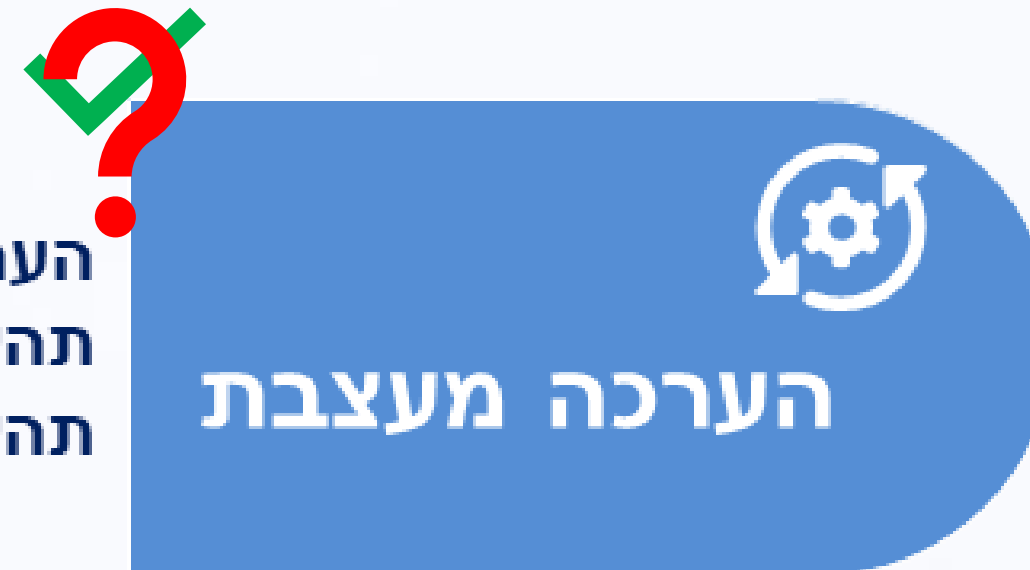
Assessment literacy + AI Assessment literacy

סוגי הערכה

הערכה "מסורתית", מתרחשת בסיום קורס או יחידת לימוד

הערכה המשולבת במהלך הקורס, תהליכית, מכילה משוב, מעצבת את תהליכי ההוראה וההערכה הבאים

כלי הערכה בהם יש דגש על תהליך, מוערכים על ידי הערכה המעצבת.

רעיונות מהרשת

התנסות במשימה תהליכית קצרה בכיתה

יצירת תרשים ועריכתו באפליקציית
Napkin

לצורך המפגש הבא:

בחרו נושא אותו אתם מלמדים בקורס

- תנו לסטודנטים להתנסות באפליקציית נפקין :
- בקשו לצור תרשים ראשוני ולהעלות אותו לבלוג כיתתי.
- בקשו מהסטודנטים להוריד את התרשים בפורמט של פאור פוינט ולערוך אותו, תוך התבוננות ביקורתית על התוצר
- בקשו מהסטודנטים להעלות את התרשים המעודכן + נימוק מדוע בחרו בסוג תרשים זה,
- ומה היו התוספות העיקריות שלהם לתוכן.
- בתחילת המפגש הבא נפתח מצגת שיתופית בה תוכלו להעלות דוגמאות לפני ההרצאה

תודה רבה

<https://www.napkin.ai/>

סוגי הערכה

הערכה מסכמת

הערכה "מסורתית", מתרחשת בסיום קורס או יחידת לימוד

הערכה מעצבת

הערכה המשולבת במהלך הקורס, תהליכית, מכילה משוב, מעצבת את תהליכי ההוראה וההערכה הבאים

הערכה חלופית

כלי הערכה בהם יש דגש על תהליך, מוערכים על ידי הערכה המעצבת.

סוגי הערכה

הערכה מסכמת

מתרחשת בסיום קורס או יחידת לימוד.

הערכה מעצבת

הערכה המשולבת במהלך הקורס מכילה משוב, תהליכית

הערכה חלופית

כלי הערכה בהם יש דגש על תהליך המתאימים לגישת ההערכה המעצבת.

תודה על ההקשבה

Assessment

— IN THE AI ERA —

Alarcón, C. M. M., Lasekan, O. A., Teresa, M., & Pena, G. (2025). AI concerns among educators: A thematic analysis. *International Research Journal of Medical Sciences*, 6(1), 1031-1045.

Alier, M., García-Peñalvo, F. J., & Camba, J. D. (2024). Generative artificial intelligence in education: From deceptive to disruptive. *International Journal of Interactive Multimedia and Artificial*, 8(5), 5-14. DOI: 10.9781/ijimai.2024.02.011

Biagini, G. (2025). Towards an AI-Literate Future: A systematic literature review exploring education, ethics, and applications. *International Journal of Artificial Intelligence in Education*, 1-51.

Francis NJ, Jones S and Smith DP (2025). Generative AI in Higher Education: Balancing Innovation and Integrity. *Br J Biomed Sci* 81:14048. doi: 10.3389/bjbs.2024.14048

Hutson, J. (2025). Scaffolded Integration: Aligning AI Literacy with Authentic Assessment through a Revised Taxonomy in Education. *FAR Journal of Education and Sociology*, 2(1).

Ng, D. T. K., Wu, W., Leung, J. K. L., Chiu, T. K. F., & Chu, S. K. W. (2024). Design and validation of the AI literacy questionnaire: The affective, behavioural, cognitive and ethical approach. *British Journal of Educational Technology*, 55(3), 1082-1104.

Pinski, M., & Benlian, A. (2023). AI literacy-towards measuring human competency in artificial intelligence, *Proceedings of the 56th Hawaii International Conference on System Sciences*

Rudolph, J., Tan, S., & Tan, S. (2023). ChatGPT: Bullshit spewer or the end of traditional assessments in higher education?. *Journal of applied learning and teaching*, 6(1), 342-363

Walter, Y. (2024). Embracing the future of Artificial Intelligence in the classroom: the relevance of AI literacy, prompt engineering, and critical thinking in modern education. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 21(1), 15.

Williams, A. (2025). Integrating artificial intelligence into higher education assessment. *Intersection: A Journal at the Intersection of Assessment and Learning*, 6(1).

Xu., H. (2024). EFL school teacher's AI assessment literacy: An exploratory study. In C. A. Chapelle, G. H. Beckett, & J. Ranalli (Eds.), *Exploring artificial intelligence in applied linguistics* (pp. 137-150). Iowa State University Digital Press. <https://doi.org/10.31274/isudp.2024.154.09>